

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : 64443507- 412
Konu : Soru önergesi

11/04/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Kan. Kar. Bşk.'nın 11/02/2014 tarihli ve 43452547-120.00-164150 sayılı yazısı.

Balıkesir Milletvekili Ayşe Nedret Akova tarafından Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a yöneltilmiş bulunan 7/38021 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Emrullah İŞLER
Başbakan Yardımcısı

EK:
Soru önergesi cevabı

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığı

Bilgi:
Başbakanlık

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
(Prof. Dr. Emrullah İşler)

SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Önergeyi Veren Milletvekili : Ayşe Nedret AKOVA

Balıkesir Milletvekili

Önerge Esas No : 7/38021

C E V A P

633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1 inci maddesinde belirtildiği üzere, “İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek” üzere kurulan Başkanlığımız, kurulduğu günden beri halkımız arasında birlik beraberlik, kardeşlik, sevgi ve saygı bağlarını pekiştirme gibi çok önemli görev ve fonksiyonlar icra etmekte; toplumun ortak sorunu haline gelmiş ve sosyal bir yaraya dönüşmüş konuların çözümü için de gerek müstakil gerekse ilgili kurum ve kuruluşlarla protokoller imzalayarak önemli çalışmalar yürütmekte ve sürdürmektedir.

Bu bağlamda; Diyanet İşleri Başkanlığının sunduğu hizmetlerin genel bir değerlendirmesini ve muhasebesini yaparak geleceğin planlamasına ve merkez-taşra buluşmasına imkân vermek için son olarak 20-22 Ocak 2014 tarihlerinde yapılan “İl Müftüleri İstişare Toplantısı” sonuç bildirgesinde söz konusu hususa dikkat çekilerek şöyle denilmiştir: “Kamuoyuna ‘çocuk gelinler’ vakıyası olarak yansıyan ve gerçekte çocuk istismarı olarak değerlendirilecek her türlü suiistimalin, İslâm açısından hiçbir meşruiyeti yoktur. Çocukları istismar eden anlayışların dayandığı yanlış bilinç, kültürel yozlaşma, eksik ve çarpık dini yorumlar mutlaka tashih edilmelidir. Hiçbir Diyanet görevlisinin resmi nikâh olmaksızın evlilik akdine ilişkin bir işlem yapamayacağı açıktır.”

Aynı şekilde 16-18 Mayıs 2010 tarihli Şanlıurfa İl Müftüleri İstişare Toplantısı ile 04-07 Haziran 2012 tarihli Sapanca İl Müftüleri İstişare Toplantısı Sonuç Bildirgelerinde de çocuk istismarı konusuna yer verilmiş olup, kız çocuklarını anne olma ve aile kurma sorumluluğuna sahip olmadan, rızası dışında evliliğe zorlamanın ve söz konusu uygulamaları

nikahta rıza/irade hürriyetini şart koşan İslam dininden hareketle meşrulaştırmaya çalışmanın büyük bir yanlışlık olduğu vurgulanmıştır.

Konunun önemine binaen Başkanlığımız süreli yayınlarından olan Diyanet Aylık Dergi’de muhtelif zamanlarda aile, toplumsal çözülme ve boşanma, evlilikte aile içi sağlıklı iletişim, İslam ve insan hakları, aile içi şiddet ve istismar konularında makaleler yayınlanmış; Hz. Peygamber’in örneğinde kadın ve aile hayatına dair önemli yaklaşımlar sunulmuştur.

Diğer taraftan Başkanlığımızın yürüttüğü projelerde ve din görevlilerine yönelik yapılan eğitimlerde de “çocuk istismarı” konusu etraflı bir şekilde incelenmekte, konuyla ilgili farkındalık oluşturulmaya çalışılmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Uluslararası Af Örgütünün 13 ülkede yürütmekte olduğu “Kadına Karşı Ayrımcılık ve Şiddetin Durdurulması Projesi” kapsamında Diyanet İşleri Başkanlığı ile yapılan işbirliği sonucunda 2006-2010 yılları arasında 15 ilde atölye çalışmaları düzenlenmiştir. 377 din görevlisinin katıldığı çalışmalarda alanın uzmanları ve akademisyenler tarafından Öfke ve Şiddet Kontrolü, İslam Geleneğinde Kadın Hakları Tarihi, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve CEDAW Sözleşmesi başlıklarında seminerler verilmiştir.
2. Uluslararası Af Örgütü ile işbirliği içerisinde gerçekleştirilen bir diğer çalışma, “Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Bağlamında Yoksulluk ve Sosyal Dışlanma Projesi”dir. Ekonomik ve sosyal hakların hayata geçirilmesi ve yoksulluğun önlenmesi amacıyla farklı ülkelerde başlatılan kampanyanın bir uzantısı olarak, 2011-2012 yıllarında Adana, Diyarbakır ve Şanlıurfa İl Müftülükleri bünyesinde 3 atölye çalışması yapılmıştır. 75 din görevlisinin katıldığı atölyelerde Cinsiyet Dâhil Her Türlü Dışlanma ve Ayrımcılığın Önlenmesi, Kadın Yoksulluğu ve Kadına Karşı Şiddet temalarında seminerler verilmiştir.
3. 2012-2013 yıllarında Çocuk İzlem Merkezleri projesi kapsamında Ankara ve Gaziantep İl Müftülüklerinde din görevlilerine yönelik “Çocuk İhmal ve İstismarı” konulu konferanslar düzenlenmiştir.
4. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile müştereken yürütülen “Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesinde Din Görevlilerinin Katkısının Sağlanması” projesi eğitimlerinde çocuk ihmal ve istismarı konusu anlatılmakta olup 2010-2013

yılları arasında İç Anadolu ve Marmara Bölgelerindeki din görevlilerinden 341 eğitici personel yetiştirilmiş ve 33.000 personelin birer günlük alan eğitimi tamamlanmıştır.

2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi uyarınca, işbirliği kuruluşları arasında bulunan Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hutbe, vaaz, konferans gibi vatandaşlarımıza yönelik faaliyetlerde konuya ehemmiyet verilmiştir. Genelgeye ilişkin raporların Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne gönderilmeye başlandığı 2006 yılının son üç aylık döneminden itibaren; Aile İçi İletişim, Kadın Hakları, Kız Çocuklarının Eğitimi, Çocuk Hakları, Çocuk İhmali ve İstismarı, Töre ve Namus Cinayetleri, Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet, Aile İçi Şiddet konularında Başkanlığımız personeli tarafından toplam 11.504 vaaz verilmiş, 658 hutbe okutulmuştur. İslam ve Kadın, Aile İçi Şiddet, Kadın Hakları, Töre ve Namus Cinayetleri, Çocuk Hakları, Kadın Sorunları konularında ise toplam 2.198 konferans, panel, seminer türü sosyal ve dinî faaliyet gerçekleştirilmiştir.

Bilindiği üzere Türk Ceza Kanununun 8 inci bölümü Aile Düzenine Karşı Suçlar başlığı altında birden çok evlilik, hileli evlenme ve dinsel tören konularını içermektedir. Aynı bölüm içinde yer alan 230 uncu maddenin 5 inci fıkrası ise “Aralarında evlenme olmaksızın, evlenmenin dinsel törenini yaptıranlar hakkında iki aydan altı aya kadar hapis cezası verilir...” şeklinde hükmü açıklamaktadır. Bu bağlamda hiçbir Diyanet personelinin resmi nikâh olmaksızın evlilik akdine ilişkin bir işlem yapamayacağı açıktır.

Mezkûr mevzuat hükümlerine aykırı davrandığı tespit edilen (9) personele kınama, (1) personele uyarma cezası olmak üzere idari ve disiplin işlemleri uygulanmış olup, bu kişiler hakkında adli yargıda devam eden yargılama safahatları da Başkanlığımızca takip edilmektedir.